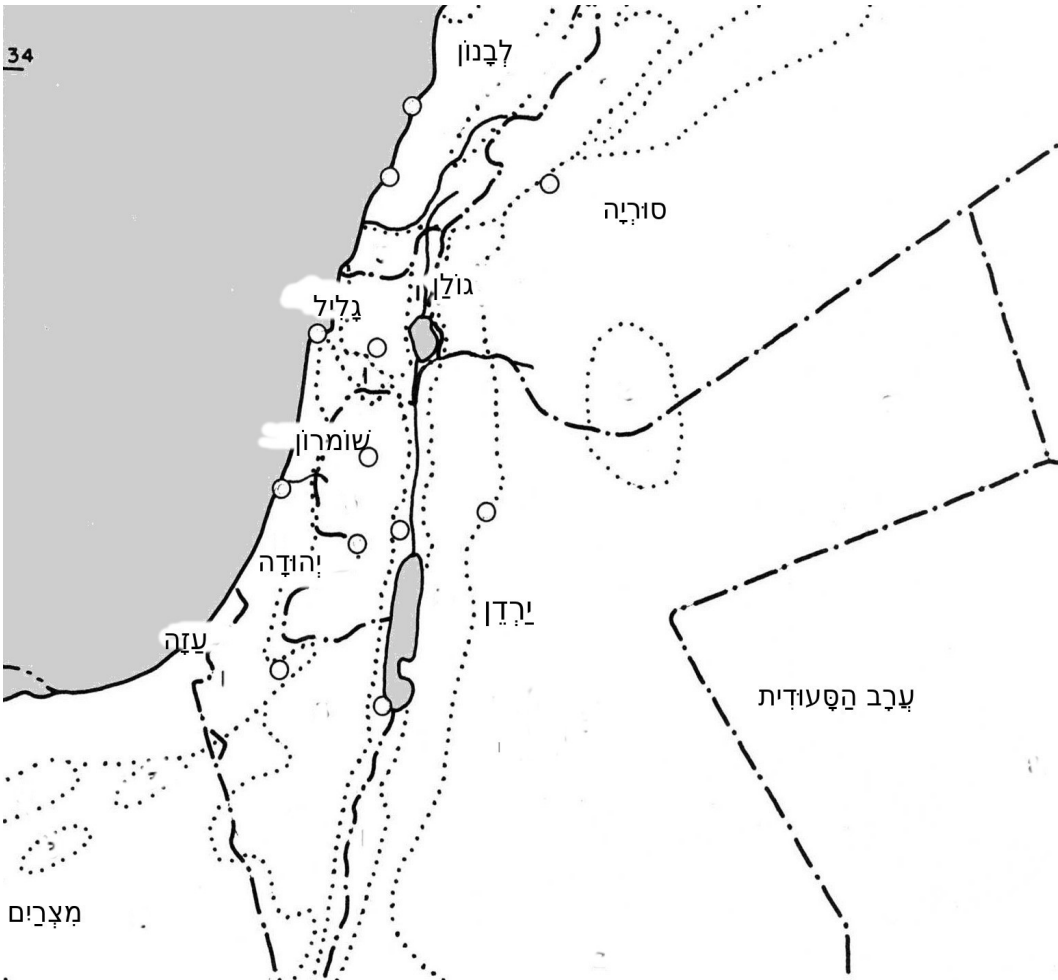

Les 148 – Antwoorden

Opdracht 1:

Opdracht 2:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן, בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר

wayomèr YHWH èl-moshèh w'èl ah'aron, b'e'èrètz mitzrayiem lemor

En-zei* de-HEER tot-Mozes en-tot-Aharon, in-land Egypte, als volgt: (Exodus/Shemot 12:1).

כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל, וְאַהֲבָהוּ; וּמִמִּצְרַיִם, קָרָאתִי לְבָנִי

kie na'ar yisrá'el, wá'oh^avehoe; oemimmitzrayiem, qarátie livnie (Hosea 11:1)

Toen kind [was] Israël, en-ik-houd*-van-hem; en-uit-Egypte, ik-riep naar-mijn-zoon

Toen Israël een kind was, had Ik hem lief, en uit Egypte heb Ik Mijn zoon geroepen. (HSV.)

...Zie [Efemeride 81](#) of [607](#), bespreking van deze Hebreeuwse tekst door dr. Piet van Midden.

שָׁמְעוּ, אֶת-דְּבַרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת; וּדְבַרְתֶּם אֶל-אִישׁ יְהוּדָה, וְעַל-יִשְׁבֵּי יְרוּשָׁלַם

shim'oe, èt-divre habriet hazot; w^edibartèm èl-ish y^ehoedáh, w^eal yoshve y^eroeshálá'iem

Hoort, de woorden van dit verbond, en jullie-spraken* tot-man[nen] [van] Judah, en-tot

inwoners-van-Jeruzalem. Luister naar de woorden van dit verbond en spreek tot de mannen

van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem (Jeremia 11:2 HSV).

עַם יִשְׂרָאֵל חַי am yisrá'el chai Volk Israël leeft

פָּתַח לְבָנוֹן, דְּלִתֶיךָ p^etach l^evánon, d^elátèchá Open Libanon, uw deuren (Zach 11:1a)

* Verleden tijd of toekomstige tijd? Zie [les 63](#).

Opdracht 3:

Is Syrië een republiek? הַאִם סוּרְיָה רֶפּוּבְלִיקָה? ha'iem soer'yáh rèpoebliqáh?

Gaza is in het westen עֲזָה בְּמַעֲרָב [g]azáh b^ema'aráv

België is een koninkrijk בֶּלְגִיָה מַלְכוּת bèlgiáh malchoet

Nederland heeft een koning en een koningin יֵשׁ לְהוֹלַנְד מֶלֶךְ וּמַלְכָה (of: יֵשׁ לְהוֹלַנְד) yesh l^eholland m^elèch oemalkáh

Wie is de president van Zwitserland? מִי הַנְּשִׂיא שֶׁל הַשּׁווייץ mie hannásie shèl hashwaytz?

De staatsman zegt: ik houd van mijn geboorteland הַמְדִינָאִי אוֹמֵר: אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַמּוֹלָדֵת שְׁלִי הַמְדִינָאִי אוֹמֵר: אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַמּוֹלָדֵת שְׁלִי

hamm^edinay omer: ^anie ohev èt hammolèdèt shèlie

Ik heb de Nederlandse nationaliteit יֵשׁ לִי הַלְאוּמִיּוּת הַהוֹלַנְדִי yesh lie hall^eoemmiyoet hahollandie

Les 149 – Judaïca 35 – Aliyahdag

Op dinsdag 8 maart 2016 vierde Israël voor het eerst Aliyahdag, een dag gewijd aan de immigratie – of zo u wilt terugkeer – van Joden naar hun vaderland Israël. Op de Joodse kalender was dat 10 Nissan, op de dag waarop volgens Jozua 4:19 de Israëlieten droogvoets door de Jordaan Israël binnentrokken. Deze datum valt op 15 april 2019, 4 april 2020, 23 maart 2021, 11 april 2022, 1 april 2023, 18 april 2024, 8 april 2025.

Omdat deze datum zo dicht bij Pesach ligt, de scholen dan vakantie hebben en er geen aandacht aan kunnen geven, was ook de datum 7 Cheshwan voorgesteld, in oktober of november, wanneer in de sidra van de week wordt gelezen dat Abraham uit Haran vertrekt en naar Kanaän reist. In de praktijk houdt men de laatste datum aan.

Bij de immigratie van Joden uit het buitenland spelen het Joods Agentschap ([Jewish Agency](#)), met vestigingen in 80 landen, het Ministerie van Immigratie-opname (המשרד לקליטת העלייה, HaMisrad LiKlitat HaAliyah), en de organisatie [Nefesh B'Nefesh](#) (actief in Engels sprekende landen) een belangrijke rol.

Op Aliyahdag besteden de scholen aandacht aan hetgeen immigranten aan Israël hebben bijgedragen, en er worden ceremonies gehouden bij de residentie van de president, bij het Israëlische leger en de politie. Aliyahdag geeft ook de gelegenheid even stil te staan bij zaken en problemen waarmee de immigranten te maken hebben die al in het land zijn.

Bij de eerste viering van Aliyahdag in 2016 zei minister **Sofa Landver** van Immigratie-opname, zelf een *olah* (immigrante) uit de vroegere Sovjet-Unie, dat 'immigranten voort-

durend, elke dag, aankomen, en dat de zionistische visie en droom elke dag wordt vervuld, met dezelfde geestdrift. Wij moeten de kracht en moed eren om alles achter te laten en aliyah naar Israël te maken, ondanks de problemen met opname en de taalbarrière.' 'Bijna iedereen in Israël is een immigrant of nakomeling ervan, en we moeten hen onze gastvrijheid tonen en hen het gevoel geven dat ze thuis komen'.

Natan Sharansky, in die tijd voorzitter van het Joods Agentschap en een bekende *oleh* uit de Sovjet-Unie, vertelde bij die gelegenheid dat hij nog steeds graag naar het vliegveld gaat en nieuwe immigranten uit het vliegtuig ziet stappen. 'Honderden generaties hebben gebeden, dat tenminste hun kinderen naar Jeruzalem zullen gaan – en hier zijn deze gebeden beantwoord', zei hij. 'De overgrote meerderheid van de immigranten komt uit vrije wil, terwijl er toch veel problemen te overwinnen zijn – en toch komen ze, en dat is een grote overwinning voor het zionisme.'

In 2018 mocht Israël 30.000 nieuwe immigranten verwelkomen, met name uit Rusland, Oekraïne, VS en Canada en Frankrijk. Sinds 1948 hebben rond de 3,5 miljoen mensen aliyah gemaakt, zijn naar Israël geëmigreerd, en zij vormen 42 procent van de totale bevolking. Eind 2015 was 75 procent van de

bevolking in Israël geboren – sabra's noemt men hen, naar de stekelige vrucht van een cactus – terwijl zij in 1948, bij de officiële oprichting van de Staat Israël, 42 procent van de bevolking vormden.

Immigratie naar Israël is niet iets van pas na 1948. Historisch gezien worden meerdere golven van immigranten onderscheiden:

♦ Tussen 1881 en 1914 emigreerden 60.000, vooral Oost-Europese Joden, naar Palestina wegens antisemitisme. In diezelfde periode vertrokken 1,5 miljoen Russische Joden naar de Verenigde Staten.

Rond 1900 was de Joodse bevolking van enkele procenten aangegroeid tot 10 tot 15 procent.

♦ Na de Zionistische congressen volgde in 1905 een bescheiden tweede aliyah.

♦ Na de Eerste Wereldoorlog (en de Balfour Declaration) werd Palestina een Brits mandaatgebied, en had tussen 1918 en 1940 een omvangrijke derde aliyah plaats, met vanaf 1933 ook Duitse Joden.

♦ De vierde aliyah had plaats na de Tweede Wereldoorlog, toen een groot aantal Joden naar Palestina trok, ondanks sterke Britse tegenwerking. Uiteindelijk vormden de Joden in 1948 een krappe meerderheid in Palestina.

♦ Na de stichting van de Staat Israël in 1948 vonden in de meeste Arabische landen represailles tegen de Joodse minderheden plaats. Dit resulteerde in een vijfde (grote) aliyah, zie [les 141](#).

Later volgden nog diverse aliyah's waarbij Joden uit bepaalde landen terugkeerden:

♦ In 1949-1950 werden in de operatie [Op Arends-vleugels](#) 49.000 grotendeels Jemenitische Joden naar Israël overgebracht.

♦ Tussen 1949 en 1952 werden in de grote reddingsactie 'Operatie Ezra en Nehemia' omstreeks 120.000 Iraakse Joden naar Israël gebracht. De operatie is vernoemd naar de Bijbelse figuren Ezra en Nehemia, die eveneens Joden uit dit gebied naar Israël leidden. Na de Iraanse revolutie emigreerden nog 30.000 Iraanse Joden naar Israël, waarvan velen doorreisden naar de VS.

♦ In 1984-1985 vloog Operatie Moses omstreeks 7000 Ethiopische Joden vanuit vluchtelingenkampen in Soedan naar Israël, en op 24 mei 1991 vlogen in Operatie Solomon 14.325 Ethiopische Joden in 34 vliegtuigen van Addis Abeba naar Israël. Deze emigratie gaat in een langzaam tempo door wegens beperkte integratie-mogelijkheden.

♦ Emigratie uit de Sovjet-Unie werd jarenlang belemmerd, en als Jood leven was praktisch

Dry Bones A NEW HOLIDAY

onmogelijk gemaakt. In 1968 begon de uittocht van

de Sovjet Joden, waarvan er nu ongeveer een miljoen in Israël wonen. Teleurstellend was, dat velen van hen een uitreisvisum voor Israël gebruiken voor emigratie naar de VS, en dat veel niet-Joodse familieleden meekwamen.

◆ De immigratie vanuit Frankrijk loopt terug, na een jarenlange toename. Terwijl er in 2015 rond de 8000 immigranten uit Frankrijk kwamen, zijn dit er in 2016 niet meer dan 4.500. Volgens een recent onderzoek wil 43 procent van de ruim 200.000 Franse Joden wel naar Israël emigreren. Hindernissen daarbij vormen de taalbarrière, bureaucratie, het niet erkennen van bepaalde opleidingen, het vinden van werk en voor velen ook betaalbare huisvesting. Dat zijn zaken die veel oliem er toe brengen, Israël weer te verlaten.

◆ Andere landen waaruit Joden aliyah maken zijn India (nakomelingen van de stam Manasse), de Verenigde Staten, Canada, Argentinië, Uruguay en Venezuela.

Twee werkwoorden spelen een belangrijke rol bij immigratie en emigratie:

Opstijgen of opgaan, alah: omdat Jeruzalem op een heuvelachtig gebied ligt, moet je naar de stad opklimmen om er een van de pelgrimsfeesten mee te maken.

Boven de Pelgrimspsalmen, 120–134, staat 'Een bedevaartslied' (NBG), 'Een pelgrimslied' (HSV), 'Een lied Hammaälôt' (SV), en ik herinner me ook het opschrift 'Trappenlied'. In het Hebreeuws staat er שִׁיר הַמַּעְלוֹת shier hamma'lot, Lied van de Opgang.

Afdalen, yarad is het tweede werkwoord. Wie Jeruzalem verliet daalde van een berg af, en wie via het laaggelegen Jordaandal naar huis liep, moest nog verder afdalen.

Ook de naam Jordaan is waarschijnlijk van dit werkwoord afgeleid; deze rivier daalt af van het Meer van Galilea naar de meer dan 430 meter onder de zeespiegel liggende Dode Zee.

Woordenschat

עַל	al (vz)	Op, boven, over, wegens
עַלִי, עֵלִי	ilie (bn)	Hoog, bovengronds
עָלָה	áláh [pa'al]	Opstijgen, opgaan, rijzen, groeien, slagen, kosten
עָלִיָּה, עֲלִיָּה	alíyáh (v)	Opgang, voortgang, stijging, immigratie naar Israël; ook: zolder(kamer), vliering; bovenvertrek (Bijbel)
עוֹלָה, עוֹלָה	oleh (m), olah (v)	Immigrant(e) naar Israël; עוֹלִים oliem
עָלוֹת	aloet (v)	Kosten
כַּמָּה זֶה עוֹלָה?	kamáh zèh olèh?	Hoeveel kost dit?
מַעְלָה	ma'alèh (m; vz)	Opgang, hoogte; boven
מַעְלִית	ma'aliet (v)	Lift מַעְלִיּוֹת ma'alíyot
שִׁיר הַמַּעְלוֹת	shier hamma'lot	Lied van de Opgang; psalmen 120-134
יָרַד	yárad [pa'al]	(Af)dalen, neerdalen, uitstappen, naar beneden gaan, uit Israël emigreren. Zie les 88
יּוֹרֵד	yored (m)	Uit Israël geëmigreerde persoon, יּוֹרְדִים yordiem
יּוֹרֵד גֶּשֶׁם	yored gèshèm	Het regent
יְרִידָה	y'ridáh (v)	Afdaling, afgang, vermindering, emigratie uit Israël
Een mooie benaming voor de immigratie naar Israël is:		
קִבּוּץ גְּלוּיּוֹת	qibboetz gáloeyot	Inzameling van de ballingen/verstrooiden
קִבּוּץ	qibboetz (m)	Collectief, gemeenschap, kibboets, groep
גְּלוּת	gáloet (v)	Ballingschap, verbanning, diaspora

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord עלה *áláh* [pa'al] Opgaan (*Go up*). De ה assimileert met achtervoegsels, zie les 111. Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	.....	.....	.....	אָנִי
Ik (v)	עוֹלָה oláh	עָלִיתִי álitie	אֶעֱלֶה è'èlèh	אָנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	הוא
Zij	.....	.....	.....	היא
Wij (m)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: עלִי *alíe*, mv: ....., infinitief: לעלות *la'álot*

Opdracht 2: Bijbel, noteer de uitspraak en de vertaling. Zie les 45, 51, 62, 63, 88, 148, [150](#).

וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים, וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה אֶל-הַר-יְהוָה אֶל-בַּיִת אֱלֹהֵי יַעֲקֹב

כָּל-הַגּוֹיִם, אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ, לַחֹג אֶת-חַג הַסֻּכּוֹת

אֲרָדָה-נָא וְאֲרָאָה

Opdracht 3: Geef de vertaling en de uitspraak

Deze boeken kostten negentig shekel .....

Ik ga omhoog met de lift naar de kamer .....

בְּכָל שָׁנָה מֵאוֹת עוֹלָם יַעֲלוּ לְיִשְׂרָאֵל

Bronnen: unitedwithisrael.org, Jerusalem Post; Wikipedia, en.wikipedia.org; Dry Bones cartoons (Ya'akov Kirschen); millon; www.timeanddate.com/holidays/israel/yom-haaliyah

Zie ook: Video Kippalive, www.youtube.com/watch?v=p9jITLo_bWw, video Magic Carpet/Op Arendsvleugels, overbrenging van Jemenitische Joden www.youtube.com/watch?v=tDKgJMIhZNU

Les 149 – Aliyah Extra – A Paradigm Shift

Shalom,

This Shabbat we will read the Torah Portion "Va'Yigash" in the book of Genesis.

In the previous Torah portion Yosef has accused Binyamin of stealing. He has threatened to imprison Binyamin.

As this Torah portion opens, Yehuda intervenes with Yosef on Binyamin's behalf. He offers to deliver himself to imprisonment in Binyamin's place. Yehudah completes his appeal.

Yosef is overcome with intense emotion. He commands his servants and ministers to leave him. He is prepared to finally reveal himself to his brothers.

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף...
 ...אני יוסף...

And Joseph said unto his brethren: **I am Joseph...**

(Genesis 45, 3)

In this matter only two words: **אני יוסף** (I am Joseph) all of a sudden made a perfect explanation of the reality to Yosef's brothers who were bewildered by the rough times they went through with all the accusations of

espionage, stealing etc. made by the second man to Pharaoh.

All of a sudden, just two words 'Ani Yosef' אני יוסף made everything clear and acceptable! So it is in life – sometimes a few words, a small hint, a minute insinuation can shift our paradigm and totally change our perception of the picture we used to see.

Later on Yosef invites his father Yaakov and the entire family to come to Egypt.

וַיֹּאמֶר, אֲנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אֲבִיךָ; אֵל-תִּירָא מִצְרַיִמָּה,
 כִּי-לִגְוִי גָדוֹל אֲשִׁימָךְ שָׁם

אֲנֹכִי, אֶרְדָּ עִמָּךְ מִצְרַיִמָּה, וְאֲנֹכִי, אֶעֱלֶךָ גַם-עִלָּה; וַיֹּסֵף,
 יָשִׁית יָדוֹ עַל-עֵינָיֶךָ.

And He said: 'I am God, the God of thy father; fear not to go down into Egypt; for I will there make of thee a great nation.

I will go down with thee into Egypt; and I will also surely bring thee up again; and Joseph shall put his hand upon thine eyes.'

(Genesis 46, 3-4)

The terms Torah uses for Yaakov coming to Egypt is - going down - ארד.

While coming out of Egypt back to the Land of Israel is going up - אעלה.

And indeed, anyone leaving the Land of Israel to immigrate to another country is considered to be going down, because the land of Israel is spiritually wise the highest land in the world.

And whoever immigrates to Israel is considered to go up / rise from any other country.

In Modern Hebrew the following terms exist:

OLEH KHADASH (m) - עולה חדש

OLAH KHADASHA (f) – עולה חדשה

New Immigrant (lit. new riser)

ALIYAH – עלייה - Immigration to Israel

HAGIRAH – הגירה - immigration to any other country

Here are some other usages of the word OLEH KAMA ZE OLEH? - כמה זה עולה - How much does it cost?

LO ALAH YAFEH – לא עלה יפה - It did not succeed/did not come out well

ZE YA'ALEH LE'KHA BE'YOKER! - זה יעלה לך ביוקר - It will cost you! (You will pay for it)

YERIDAH LE'TZOREKH ALIYAH - ירידה לצורך עלייה - Going down in order to go up (A temporary retreat for the purpose of gaining further advancement)

Yoel & Orly, Ulpan-Or, 14 dec 2018